

Gölcük Kaza merkezinin Değirmendere'den Gölcük Kasabasına kaldırılması hakkında kanun lâyihası ve Dahiliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/714)

T. C.

Başvekâlet

21 . XII . 1953

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/1997, 6/3540

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Gölcük Kaza merkezinin Değirmendere'den Gölcük Kasabasına kaldırılması hakkında İçişleri Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 20 . XI . 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun ve esbabı mucibe lâyhalarının sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

Kocaeli Vilâyetine bağlı Değirmendere ile Kazıklı mevkiileri arasındaki Gölcük mıntakasında; deniz fabrikaları, tersane müesseseleri üssü **bahrî karargâhı**, donanma yatağı olmasından dolayı gerek askerlik ve gerekse işçilik (kifayeti bakımından tekâsüf etmiş deniz subayları ve memurları ile fabrika işçilerinin bu mntakada süratle yerleşmelerine katî zaruret bulunduğu gibi subay ve işçilerin yerleşecek ailelerinin sağlık, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarının karşılanması için bir kaza kurulması Genel Kurmayca lüzumlu görülmüş ve 1936 yılında 3012 sayılı Kanunla Gölcük Kazası kurulmuştur.

Kaza merkezi bidayette Gölcük'te iken fabrikaların Hükümet konağı için verdiği bina kifayet etmediğinden ve binasızlık yüzünden Değirmendere'de mecburen ikamet eden memurların buraya gelip gitmekte müşkülât çekmelerinden merkez muvakkaten Değirmendere'ye kaldırılması zarureti hâsıl olmuş ve Hükümet konağının 1939 yılında yapılması üzerine devair tekrar Gölcük'te faaliyete geçmiş ise de fabrikalar ve sahalarının mütemadi genişletilmesi sebebiyle yeni yapılan Hükümet binasının da Millî Savunmaca istimlak edilmesi üzerine kaza merkezinin katî olarak 25 . II . 1944 gün ve 18504 sayılı Kararla Değirmendere'ye kaldırılması zarureti hâsıl olmuştur.

Değirmendere'nin coğrafi durumu itibariyle kazanın kenarında kalması hasebiyle kaza halkının Hükümetle olan işlerinde büyük güçlüklerle mâruz kaldıkları bir hakikat olduğundan kaza merkezinin; daha ortalama yerde bulunması, muvasalanın kolaylığı, birçok askerî tesisleri dolayısıyla iktisadi hayatın geniş mikyasta gelişmiş olması ve idarede halka kolaylık sağlanması yönlerinden Gölcük Kasabasına kaldırılması halkın da isteği üzerine yetkili kurulların mütalâalarına dayanılarak valilikten teklif edilmiştir.

Vekâletimizce yapılan incelemede; Değirmendere 1950 nüfus sayımına göre (1 451) i askerî birliklere mensup olmak üzere (4 162), Gölcük'te ise (1 531) garnizon mensubu olmak üzere (7 116) nüfus sayılmıştır ki; askerî tesisler dolayısıyla başlamış olan geniş bir iş hayatının,

kasabanın ticari, iktisadi ve bilhassa imar faaliyeti ve buna mütenazıran belediye hizmetlerinde her gün artan bir gelişme yarattığı müşahede edilmiş ve coğrafi durumu da Değirmendere'ye nispetle daha elverişli görülmüş olduğundan kaza merkezinin Gölcük Kasabasına kaldırılması yolundaki teklifin yerinde olduğu sonucuna varılmış ve ilişik kanun lâyihası bu maksatla düzenlenmiştir.

Dahiliye Encümeninin mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye Encümeni

Esas No. 1/714

Karar No. 16

12 . I . 1954

Yüksek Reisliğe

Gölcük kaza merkezinin Değirmendere'den Gölcük kasabasına kaldırılması hakkındaki kanun lâyihası, Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle komisynumuzda görüşüldü;

Halen merkezi Değirmendere'de bulunan Gölcük Kazası ilk kuruluşuna ait olan 3012 sayılı Kanunla merkezi Gölcük'te bulunmak üzere kurulmuş ise de, binasızlık yüzünden muvakkaten Değirmendere'ye kaldırılmış ve 1939 da Hükümet konağının yapılması üzerine tekrar Gölcük'e naklolunmuş ve askerî fabrika sahasının genişlemesi, Hükümet binasının askerî makamlara bırakılması sebebiyle mevcut mevzuatın verdiği yetkiye dayanılarak 25 . II . 1944 tarih ve 18504 sayılı kararlarla tekrar Değirmendere'ye kaldırılması zarureti hâsıl olmuştur.

Değirmendere'nin coğrafi durumu itibariyle kazanın kenarında olması hasebiyle nüfusu daha fazla olan Gölcük halkının ve civar köy halkının Hükümetle olan münasebetlerini müşkülâta bırakmasına ve Gölcük'ün inkişafının

daha fazla imkân dâhilinde olmasına göre merkezî vaziyette bulunan Gölcük'e kaza merkezinin nakli uygun görülmüş ve kanun lâyihasının kabulüne ekseriyetle karar verilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

İçişleri Komisyonu reisi
Edirne

R. Nasuhioğlu

Reisvekili
Bursa

N. Yılmaz

Bu Rapor Sözcüsü
Muğla

Y. Başer

Afyon K.
A. Veziroğlu

Balıkesir
S. Başkan

Çoruh
Z. Ural

İstanbul
C. Türkgeldi

Kütahya
Y. Aysal

Kütahya
B. Besin

Niğde
F. Ecer

Ordu

Rize

Samsun

F. Boztepe

A. Morgil

M. Özkefeli

Zonguldak

A. Yurdabayrak

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/714
Karar No. 117

18 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

Gölcük Kaza Merkezinin Değirmendere'den Gölcük Kasabasına kaldırılması hakkında İçişleri Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 21 . XII . 1953 tarihli ve 6/3540 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası İçişleri Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza havale edilmiş olmakla İçişleri Vekâleti mümessili hazır olduğu halde tetkik ve müzakerede edildi.

Lâyihanın Hükümetçe sevkını mucip sebepler gerekçesinde etrafiyle arz ve izah edilmiş olup lâyihayı bidayeten tetkik eden İçişleri Komisyonu tarafından da aynen kabul edilmiş bulunan lâyiha Komisyonumuzca da yerinde mütalâa olunarak Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Lâyiha, öncelik ve ivedilikle görüşülmesi te-

mennisiyle, Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis
Rize
İ. Akçal
Sözcü
Sivas
H. İmre
Antalya
A. Sarıoğlu
Gaziantep
E. Cenani
İstanbul
S. Oran
Kırklareli
Ş. Bakay
Ordu
R. Aksoy

Reis V.
İstanbul
H. Hüsman
Bu rapor Sözcüsü
Seyhan
S. Barı
Çanakkale
K. Akmanlar
Gümüşane
K. Yörükoğlu
Kastamonu
H. Türe
Kırşehir
R. Özdeş
Konya
R. Birand

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Gölcük Kaza Merkezinin Değirmendere'den Gölcük Kasabasına kaldırılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Kocaeli Vilâyetine bağlı Gölcük Kaza merkezi Değirmendere'den Gölcük Kasabasına kaldırılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-yariyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili
<i>A. Menderes</i>	
Devlet Vekili	Adalet Vekili
<i>C. Yardımcı</i>	<i>O. Ş. Çiçekdağ</i>
Millî Savunma Vekili	İçişleri Vekili
<i>K. Yılmaz</i>	<i>E. Menderes</i>
Dışişleri Vekili	Maliye Vekili
<i>F. Köprülü</i>	<i>H. Polatkan</i>
Millî Eğitim Vekili	Bayındırlık Vekili
<i>R. S. Burçak</i>	<i>K. Zeytinoğlu</i>
Eko. ve Ticaret Vekili	Sa. ve So. Y. Vekili
<i>F. Çelikbaş</i>	<i>Dr. E. H. Üstündağ</i>
G. ve Tekel Vekili	Tarım Vekili
<i>E. Kalafat</i>	<i>N. Ökmen</i>
Ulaştırma Vekili	Çalışma Vekili
<i>Y. Üresin</i>	<i>H. Erkmen</i>
İşletmeler Vekili	
<i>S. Yırcalı</i>	

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Gölcük Kaza Merkezinin Değirmendere'den Gölcük Kasabasına kaldırılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.